

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 11

TÜSİAD

24 Mart 2025

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB - ABD
SAVUNMA VE GÜVENLİK
AB LİDERLER ZİRVESİ
ÇELİK VE METALLER EYLEM PLANI
TASARRUF VE YATIRIMLAR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- AB Konseyi Başkanı Antonio Costa, AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve AB Savunma ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Kaja Kallas, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İzlanda Başbakanı Kristrun Frostadottir, Norveç Başbakanı Jonas Gahr Store ve Birleşik Krallık Başbakanı Keir Starmer ile çevrimiçi toplantı gerçekleştirdi.

Ukrayna'ya destek ve Avrupa savunmasına ilişkin görüşmeler hakkında bilgi vermek amacıyla düzenlenen toplantıda Antonio Costa ve Ursula von der Leyen mevcut kritik dönemde küresel ortaklarla işbirliğinin önemini vurgulayarak, 20 Mart tarihli AB Liderler Zirvesi sonuçları hakkında bilgi aktardı. Toplantı sonunda liderler Ukrayna'nın güçlendirilmesi ve Avrupa güvenliğinin artırılması yönündeki çabaların eşgüdüm içinde devam ettirilmesi üzerine mutabık kaldı.

Antonio Costa ve Ursula von der Leyen;

- 20 Mart tarihli AB Liderler Zirvesi'nde Ukrayna'nın adil ve sürdürülebilir barışa ulaşabilmesi için güçlü bir konumda olması gerektiği yönünde kararlılığın öne çıktığı; Ukrayna'nın tam ateşkese hazır olmasının memnuniyetle karşılandığı, "barışın saldırganı ödüllendirmemesi" gerektiğinin vurgulandığı ve Rusya üzerindeki baskının artırılması çağrısı yapıldığı bilgisini paylaştı.
- Fransa ve Birleşik Krallık'ın Ukrayna ordusuna destek ve güvenlik garantilerini tanımlamak üzere oluşturduğu "gönüllüler koalisyonu" girişiminin AB liderleri tarafından memnuniyetle karşılandığını ifade etti.
- Avrupa'nın içinde bulunduğu mevcut dönemde güvenlik ve savunmaya yönelik yatırımların artırılması gerektiğini ifade ederek, AB savunma sanayisinin güçlendirilmesi ve caydırıcılık kapasitesinin artırılmasını hedefleyen Avrupa Savunmasına İlişkin Beyaz Kitap ve kapsamındaki finansman çözümleri hakkında bilgi verdi.

Avrupa'nın savunma ve güvenlik ihtiyacının karşılanması için önerilen finansman çözümleri kapsamında;

- AB İstikrar ve Büyüme Paketi kurallarının esnetilmesi sonucunda üye ülkelerinin bütçelerinde savunma harcamaları için € 650 milyara ulaşan mali alan yaratılmasının söz konusu olacağı ve bu kapsamdaki satın almalar ya da projelere ortak ülkelerin (Türkiye dahil) katılımının mümkün olacağı açıklandı.
- SAFE Programı: AB Komisyonu'nun € 150 milyara kadar kredi sağlanması önerisi kapsamında Norveç ve İzlanda'nın doğrudan katılımının mümkün olacağı; Birleşik Krallık, Kanada ve Türkiye gibi ülkelerin savunma ürünlerinde %35'e kadar katkı sunabileceği açıklandı. Bu oranı aşmak için AB ile "Güvenlik ve Savunma Ortaklığı" ve devamında bir ortaklık anlaşması yapılması gerekeceği belirtildi.
[İnternet bağlantısı için](#)

- AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Kaja Kallas ve AB Genişleme Komiseri Marta Kos 19 Mart'ta ortak açıklama yayımladı. Açıklamada İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözünlüne alınması ve sene başından bu yana seçilmiş yetkililer, siyasi aktivistler, sivil toplum ve iş dünyası temsilcileri, gazeteciler ve diğer kişilere yönelik tutuklama ve suçlamaların, Türkiye'nin köklü demokrasi geleneğine bağlılığına ilişkin soru işaretleri doğurduğu ifade edildi. AB'nin Türk makamlarını tam şeffaflık sağlamaya ve hukukun gerektirdiği süreci takip etmeye çağırdığı; AB aday ülkesi ve Avrupa Konseyi'nin uzun süredir üyesi olan Türkiye'den, en yüksek demokratik standartlar ve uygulamaları hayata geçirmesinin beklendiği belirtildi. Temel haklara ve hukukun üstünlüğüne saygının, AB'ye katılım süreci açısından esas olduğu ve AB-Türkiye ilişkilerinin ayrılmaz bir parçası olmaya devam edeceği ifade edildi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - ABD

- AB Ticaret Komiseri Maros Sefcovic ABD'nin çelik ve alüminyum ithalatına ek tarife uygulama kararı karşısında AB'nin aldığı telafi edici önlemlerin bir bölümünün yürürlüğe konulacağı tarihin 1 Nisan'dan **13 Nisan'a erteleneceğini** ve bu sayede "karşılıklı kabul edilebilir bir çözüm" belirlenmesi için zaman kazanılacağını açıkladı. ABD'nin € 26 milyarlık ihracatını kapsayacak şekilde AB'nin iki aşamalı olarak planladığı telafi edici önlemler, erteleme kararı sonrasında tek adımda uygulamaya konulacak. Erteleme kararıyla, ABD'nin 2 Nisan'da açıklaması beklenen yeni gümrük tarifeleri de göz önünde bulundurularak, AB'nin vereceği yanıtın daha hassas biçimde şekillendirilmesinin amaçlandığı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Savunma ve Güvenlik

- 20-21 Mart AB Liderler Zirvesi öncesinde AB Komisyonu Avrupa askeri kapasitesinin yeniden güçlendirilmesi, silahlanmanın sağlanması amaçlı vizyon belirleyen "Avrupa Savunması – 2030'a Hazırlık Beyaz Kitabı" yayımladı. Belge, savunma harcama ve yatırımlarının artırılması ve Avrupa **savunma sanayi temelini güçlendirilmesi** hedeflerini destekleyen eylemleri belirliyor; Avrupa'nın savunma yatırımlarında artış gerekçelerini ortaya koyan 4 Mart tarihli "Avrupa'yı Yeniden Silahlandırma Planı- **ReArm Europe**" için **çerçeve** sunuyor. Avrupa savunmasının güçlendirilmesi için gerekli adımlar belge içeriğinde şöyle sıralanıyor:

- Ukrayna'ya desteğin kararlılıkla sürdürülmesi;
- AB ülkelerinin silahlı kuvvetlerinin savunma kabiliyeti ile ilgili eksikliklerin giderilmesi;

- Avrupa savunma sanayisinin güçlendirilmesi;
- AB'nin en zorlu askeri senaryolara hazır olması;
- Ortaklıklar yoluyla güvenliğin artırılması.

AB ülkelerinin savunma yatırımlarını destekleyecek yeni finansal araç olan **Avrupa için Güvenlik Eylemi** (SAFE- Security and Action for Europe) ile AB bütçesinden üye ülkelere €150 milyar tutarında kredi sağlanacak. Ayrıca, AB düzeyinde ihtiyaçların bir araya getirilmesi yoluyla, mühimmat veya askeri hareketlilik konuları öncelikli odaklar olmak üzere ortak satın alma mekanizması kurulması planlanıyor.

Üye ülkelerin **GSYİH'lerinin %3,5'i** kadar savunma harcaması yapabilmesi amacıyla **dört yıl** süreyle uygulanacak istisna uygulaması sayesinde AB ülkelerinin olağan kamu harcaması limitlerinden saparak, artan savunma harcamalarını (yatırımlar ve operasyonel giderler) finanse etmeleri sağlanacak. Üye ülkeler böylece **GSYİH'lerinin yaklaşık %1,5'i** kadar **ilave savunma kaynağına** sahip olacak. Savunma yatırım ve harcamaları için üye ülkelere bütçe esnekliği getirilerek AB27 toplamında €650 milyar kaynak yaratma potansiyeli geliştiriliyor.

Belgenin "ortaklıklar üzerinden genişletilmiş güvenlik" bölümünde **Türkiye'nin AB üyeliğine aday ülke** olduğu ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası kapsamında AB ile uzun süreli ortaklığı bulunduğu belirtiliyor. **İşbirliği hedefinde ilerlemeye Türkiye'nin eşit taahhütte** bulunması temelinde, ortak çıkar alanlarında karşılıklı fayda sağlayan bir ortaklık geliştirmek için AB'nin yapıcı bir şekilde etkileşim içinde olmaya devam edeceği ifade ediliyor.

Benzer hedefli ülkelerin AB savunma projeleri ve girişimlerine (örneğin PESCO-savunma alanında Sürekli Yapısal İşbirliği Çerçevesi projeleri) duruma göre katılımını sağlayan açık ve esnek işbirliği modeli teşvik edileceği ve her bir proje bağlamında işbirliklerinin değerlendirileceği açıklanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Liderler Zirvesi

- 20-21 Mart tarihli AB Liderler Zirvesi'nde AB'nin **savunma** hazırlığını önümüzdeki beş yıl içinde (2030'a kadar) kararlı bir şekilde artırması perspektifiyle NATO'yu tamamlayıcı adımlar kabul edildi; AB Komisyonu'nun sunduğu "Avrupa Savunması – 2030'a Hazırlık Beyaz Kitabı" ile birlikte "ReArm Europe-AB'nin Yeniden Silahlanma Planının" **ilk bölümünü** içeren "**SAFE**" - **Avrupa için Güvenlik Eylemi aracı** ve uygulama için hukuki zemini sağlayacak SAFE Tüzüğü görüşüldü.

AB Liderler Zirvesi'nde ayrıca, Ukrayna, Avrupa'nın güvenlik ve savunması, Orta Doğu'da son gelişmeler, AB'nin rekabetçilik gündemi, AB Komisyonu'nun AB yasal düzenlemelerinin sadeleştirilmesi ile ilgili önerileri, enerji, bir sonraki Çok Yıllı Mali Çerçeve (AB'nin yeni bütçe dönemi), göç, çok taraflı küresel sistem ve mavi ekonomi başlıkları ele alındı.

AB Liderler Zirvesi sonrasında yayımlanan sonuç metninde AB'nin Ukrayna'ya yönelik desteğini sürdüreceği, barış müzakerelerinin desteklediği, Rusya'ya yönelik yaptırımların devam edeceği, Ukrayna'nın AB üyeliği perspektifi bağlamında reformların desteklediği, Orta Doğu'da gerginliğin azaltılması, Gazze'de ateşkesin sağlanması ve insani yardımların sürdürülmesi mesajları yer aldı.

Zirve sonuç metninde yer verilenler ifadelerden bazıları aşağıda belirtilmektedir:

- AB Rekabetçilik Pusulası, Temiz Sanayi Mutabakatı ve yasal çerçevede sadeleştirme öngören Omnibus I ve II düzenlemeleri memnuniyetle karşılanmaktadır. Rekabetçiliğin güçlendirilmesi, Tek Pazar'ın bütünleştirilmesi, kaliteli istihdam yaratılması, yeşil ve dijital

dönüşümlerin başarıyla gerçekleştirilmesi için 2025 yılı dönüm noktası olacak. Bu hedeflere ulaşmak ve AB'nin küresel rakipleriyle arasındaki inovasyon ve verimlilik açığını kapatmaya katkıda bulunmak için yasal düzenleyici çerçevede sadeleştirme, düzenleyici ve idari yükleri azaltma, enerji fiyatlarını düşürme ve yatırım potansiyelini artırmak için özel tasarrufları harekete geçirmeye öncelik verilecektir.

- 2050 yılına kadar Avrupa'nın enerji egemenliği ve iklim nötrlüğüne yönelik taahhüt yinelenmektedir. Vatandaşlar ve işletmeleri yüksek enerji maliyetlerinden korumak, uygun fiyatlı ve temiz enerji arzını güvenceye almak ve tam işlerlik kazanmış bir "Enerji Birliği"ni 2030 yılına kadar oluşturmak için AB genelinde acil harekete geçilmesi gerekmektedir. Elektrikleşme artırılmalı, şebeke yatırımları yapılmalı ve enerji piyasalarının tam entegrasyonu sağlanmalıdır. AB Konseyi, tüm paydaşları AB Komisyonu tarafından sunulan "Uygun Maliyetli Enerji Eylem Planı" içeriğindeki önlemleri uygulamaya çağırılmaktadır.
- Enerji arz güvenliğinin sağlanması için ilave enerji kaynaklarının artırılması gerekmektedir.
- 6 Mart 2025 tarihli AB Liderleri Gayriresmi Toplantısı sonuçları ve AB Komisyonu'nun 19 Mart'ta sunduğu "Avrupa Savunması – 2030'a Hazırlık Beyaz Kitabı" doğrultusunda Avrupa'nın savunma hazırlıklarının önümüzdeki beş yıl içinde kayda değer şekilde artırılması için tüm eylemler hızlandırılmalıdır.
- AB Komisyonu'nun sunduğu önerilerle ilgili hızlı ilerleme sağlanmalı ve üzerinde mutabakata varılmış olan askeri kabiliyetlerin artırılması ile ilgili tedbirler ve ilgili finansman seçenekleri hızla hayata geçirilmelidir.

AB Konseyi sonuç belgesinde ayrıca, AB'nin güvenlik ve savunma alanındaki adımlarının NATO'yu tamamlayıcı nitelikte olduğu vurgulanıyor. Savunma ve güvenlik konusunun bir sonraki AB Liderler Zirvesi gündeminde de yer alması bekleniyor.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres Liderler Zirvesi'ne katılarak küresel gündem, çok taraflı küresel sistem bağlamındaki gelişmeler ile ilgili görüş alışverişini gerçekleştirdi. Basına yansıyan açıklamalarda BM Genel Sekreteri Guterres'in AB Liderlerine Kıbrıs ile ilgili olarak Cenevre'de gerçekleştirilen görüşmeler hakkında bilgi paylaştığı belirtiliyor. Cenevre'de düzenlenen görüşmelerin ardından BM Genel Sekreteri Antonio Guterres basına yaptığı açıklamalarda tarafların "anamlı bir ilerleme" kaydettiğini ve dört girişim üzerinde uzlaşma sağladığını belirtmişti: İki bölge arasında dört geçiş noktasının açılması, mayınların temizlenmesi, gençlik konusunda teknik komite kurulması, madencilik alanlarına etkileri de dahil olmak üzere çevre ve iklim değişikliği konusunda girişimler; tampon bölgede güneş enerjisi ve mezarlıkların restorasyonu. Taraflar arasındaki bir sonraki görüşmelerin Temmuz ayında gerçekleşeceği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Çelik ve Metaller Eylem Planı

- AB Komisyonu otomotiv, temiz teknolojiler ve savunma gibi birçok kritik sektöre girdi hazırlayan Avrupa çelik ve metal sanayinin üretim kapasitesini güçlendirmek üzere öneriler sunan Eylem Planı'nı yayımladı. Avrupa savunma sanayinin 2030 hedefli güçlendirilmesini öngören "Avrupa Savunması – 2030'a Hazırlık Beyaz Kitabı" ve "Avrupa'yı Yeniden

Silahlandırma Planı- ReArm Europe" hedeflerinin gerçekleştirilmesi açısından kritik önem taşıyan çelik ve metal sektörünün yüksek enerji maliyetleri, adil olmayan küresel rekabet koşulları ve sera gazı emisyonlarının azaltım

hedefleri gibi kısıtlayıcı koşullarla karşı karşıya olduğuna dikkat çekilen Eylem Planı şu alanlarda geliştirmeler öneriyor:

- **Enerji:** Çelik ve metal üretiminde enerji maliyetlerinin payı diğer sektörler göre daha yüksektir ve bu nedenle enerji maliyetinin düşürülmesi ve tedarik güvenliğinin sağlanması gerekmektedir. Çözüm önerileri:
 - Elektrik fiyatlarındaki dalgalanmaları azaltmak için enerji tedarik sözleşmeleri (PPA), enerji vergilerinde esneklik ve şebeke tarifelerinin düşürülmesinin teşvik edilmesi;
 - Enerji yoğun sanayiler için hızlı şebeke erişimi, yenilenebilir ve düşük karbonlu hidrojen kullanımı.
- **Karbon Kaçağının Önlenmesi:** Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM) etkili bir araç olarak konumlandırılmaktadır. AB Komisyonu'nun CBAM gözden geçirmesini 2025 yılı içerisinde gerçekleştirmesi ve uygulama kapsamını genişleten güncelleme yasasını yayımlaması beklenmektedir. Çözüm önerileri:
 - AB dışındaki üreticilerin "yeşil olduğunu iddia ettiği" ancak, yüksek emisyon içeren ürünlerle AB pazarına girmesinin engellenmesi;
 - AB Komisyonu'nun çelik ve alüminyumdan üretilmiş nihai ürünlerin CBAM kapsamına alınması önerisini 2025 yılında sunması.
- Avrupa **sanayi kapasitesinin geliştirilmesi:** Küresel aşırı kapasite, sektörün rekabetçiliğini tehdit etmektedir. Çözüm önerileri:
 - Mevcut ticaret savunma tedbirlerinin güçlendirilmesi;
 - Yeni uzun vadeli koruma tedbirlerinin 2025 yılı sonuna kadar AB Komisyonu tarafından önerilmesi;
 - Ürün menşesinin belirlenmesi ve ticaret önlemlerini haksız şekilde aşmak isteyen üreticilerin engellenmesi için çelik ve metal ürünlerinin "eritildiği ve döküldüğü yer" kuralının (melted and poured) değerlendirilmesi.
- **Döngüsel Ekonomi:** Küresel aşırı kapasitenin, sektörün karlılığı ve rekabet gücünü ciddi şekilde tehdit etmektedir. AB çelik, alüminyum ve demir alaşımları kapsamında ticaret

savunma önlemlerini harekete geçirmektedir ancak, durum kötüleşmeye devam ettiği için AB Komisyonu'nun mevcut çelik koruma önlemlerini sıkılaştırması gereklidir. Çözüm önerileri:

- Çelik ve alüminyumda **geri dönüşüm oranları** için hedefler konulması;
- İnşaat malzemeleri ve elektronik gibi ürünlerde geri dönüştürülmüş içerik şartları konulmasının değerlendirilmesi;
- Düşük karbonlu çelik üretimi için gerekli olan hurda metalin arz güvenliğini sağlamak amacıyla ticaret tedbirlerinin değerlendirilmesi. [Internet bağlantısı için](#)

Tasarruf ve Yatırımlar

- AB Komisyonu tasarrufların üretken yatırımlara yönlendirilmesini iyileştirmeyi amaçlayan Tasarruf ve Yatırım Birliği Stratejisi'ni yayımladı. Belgede bireylerin sermaye piyasalarına daha geniş kapsamlı erişimlerinin sağlanması, şirketlerin daha iyi finansman imkânlarından faydalanması hedefli çözüm önerileri sunuluyor. Strateji belgesinde ayrıca, Bankacılık Birliği'nin derinleştirilmesi yoluyla AB bankacılık sektörünün

entegrasyonunun sağlanması ve rekabetçiliğinin güçlendirilmesi gerektiği belirtiliyor.

Tasarruf ve Yatırım Birliği Stratejisi dört temel alana odaklanıyor:

- Vatandaşlar ve **Tasarruflar**: Bireysel yatırımcılara emeklilik gibi uzun vadeli hedeflerle, mevduatların ötesinde daha yüksek getiri sunan sermaye piyasası araçlarına erişim imkânı sağlanacak.
- Yatırım ve Finansman: Kritik sektörlerdeki yatırımları teşvik için, KOBİ'ler dâhil tüm

işletmelerin sermayeye erişimini artıracak girişimler başlatılacak.

- Entegrasyon ve Ölçek: Sınır ötesi işlemleri kolaylaştırmak için yasal düzenleyici engeller azaltılacak, piyasa altyapılarının ve fonların AB genelinde daha verimli büyümesi sağlanacak.
- Tek Pazar'da Etkin Denetim: Tüm finansal aktörlere AB genelinde eşit muamele sağlanacak; bu amaçla denetim yetkilerinin AB ve ulusal düzeyde yeniden dengelenmesi planlanıyor. [Internet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 27 Mart, Çevre Bakanları Konseyi
- 28 Mart, Genel İşler Konseyi
- 7 Nisan, Dışişleri Konseyi (Ticaret)
- 11 Nisan, Eurogroup toplantısı

Konferanslar

- 27 Mart, "An outlook on the EU's approach on returns", www.epc.eu
- 2 Nisan, "EU enlargement in the new era: North Macedonia's perspective", www.epc.eu
- 2 Nisan, "Sound of Economics Live: Trump's tariffs and the EU", www.bruegel.org